

Autor: Jack Donovan

Collin Cleary

What is a Rune? and Other Essays

San Francisco: Counter-Currents Publishing, 2015

Kniha Collina Clearyho *What is a Rune?* u mě coby celoživotního „nevěřícího,“ který se až během posledních zhruba dvanácti měsíců věnuje studiu germánských pohanských tradic a víry, zafungovala jako ve správný moment použité pojivo některých důležitých myšlenek, ukázala mi tvůrčí pojetí, které bych rád dále rozvinul formou vizuálního umění – a vznesla několik nových otázek. Určitě se k ní vrátím a v následujících letech budu přinejmenším některé z esejí pročitat znovu a znovu, ale už teď jsem se rozhodl podělit o mé první osobní dojmy: vím totiž, že řada mých čtenářů se o germánské pohanství bude intenzivně, nebo letmo zajímá.

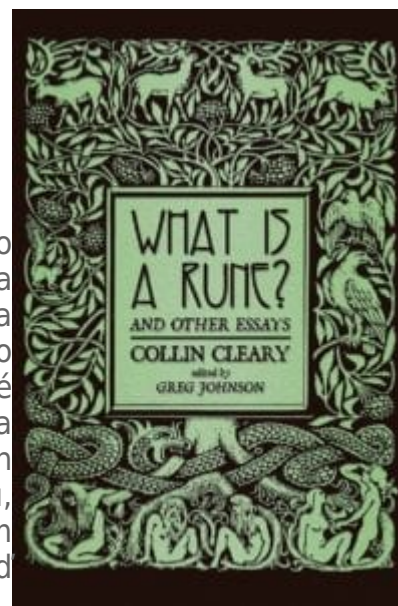
Zaměřil jsem se na eseje, které mě s ohledem na mé zájmy především oslovily – shodou okolností hned úvodní čtyři: „Co je to runa?“; „Čtyřčetnost“ (*The Fourfold*); „Devítičetnost“ (*The Ninefold*) [tradice] a „Dary Ódina a jeho bratří.“ Jak zmiňuje Greg Johnson ve své předmluvě k Clearyho filozofii, pokračují a rozvíjejí diskusi o dosažení „otevřenosti bohům“ z jeho předchozí knihy *Summoning the Gods*. „*What is a Rune*“ je ucelenější, přístupnější a „definitivnější“ práci na toto téma.

Dle mého soudu staví Cleary na myšlenku, již jsem si poprvé plně uvědomil při čtení eseje Thomase Carlyla „*Hrdina jako božstvo*“ z knihy *Hrdinové: úcta k hrdinům a hrdinství v dějinách*. Pro naše předky byl svět mnohem kouzelnějším místem.

Například o blesku se nedovídali ve škole nebo z fotky – bylo to něco skutečného, přítomného a živého, co vnímali s úžasem – podobně jako to zažívají děti, než je naučí vysvětlení o tom, co blesk „je“ pro moderního člověka. Moderní lidé pojmají tyto věci jako v první řadě ideje, naši předkové je však důvěrně znali. Dospělý muž se nepodíval na strom, aby si jej následně vyhledal v atlasu stromů – znal jej. Věděl, jak by hořel, jak využít jeho dřevo, kůru, plody, semena i mízu. Věděl, jak roste a znal pocit, jaký zažíval obklopený stromy tohoto druhu uprostřed lesního ticha.

Jakmile jednou uniknete městské a předměstské konzumní bublině, není až tak složité nahlížet na svět tímto způsobem.

Je snadné vidět „Horu“ jako živou a kouzelnou, když stojíte na ní a podobně snadné přestat uvažovat o „Ohni“ jako o chemické reakci, když sedíte kolem takového ohně pod hvězdnatou

Collin Cleary - *What is a Rune? and Other Essays*

oblohou.

Podobně jako Carlyle nabízí i Cleary fascinující poznatky o tom, co nazývá „nadpřirozeností“ světa předtím, než byl „vysvětlen“ vědeckou metodou. Vlastně tvrdí, že „svět (*world*)“ není „Zemí,“ ale termínem vycházejícím ze staroanglického *weorold*, tedy „lidský-věk.“ Náš *weorold* je utvářen tím, jak je vnímáme a konceptualizujeme, a pochopit naše předky znamená pokusit se pochopit jejich *weorold*. Cleary vyjadřuje pochybnosti, zda můžeme skutečně porozumět jejich světu z perspektivy toho našeho, moderního a – snad s dávkou sarkasmu – říká, že „naše naděje spočívá v Ragnaroku.“

To připomíná některé z obvyklých argumentů proti paleo-dietě: že nemůžeme doopravdy jíst jako naši předci, protože svět se přece tolik změnil. Kritici paleo diety naznačují, že jelikož nedokážeme dokonale replikovat jídelníček našich dávných předků, měli bychom se vzdát předem a cpát se tyčinkami Mars zapíjenými colou, protože to je v současnosti autentičtější. Většina seriózních paleo autorů, které jsem četl, si jasně uvědomuje, že už nelovíme bizony. Základní myšlenka spočívá v co nejdokonalejším přiblížení se poměru makronutrientů ve stravě našich předků (jakkoliv jich bylo mnoho a všichni se nestravovali totožně) a přestat jíst kvanta průmyslově zpracovaných potravin, produkovaných především za účelem zisku a nikoliv lidské výživy. To se mi až tolik pošetilé nezdá.

Stejně to je se snahou přiblížit se některým starodávným představám a začlenit je do našich životů. Snažit se o jejich dokonalou nápodobu či rekonstrukci by bylo hloupé a masturbační – přinejlepším pak neškodný koníček. Jsme lidé dneška a ničím jiným než lidmi našeho *weoroldu* ani být nemůžeme. Snažíme se ale využít minulosti k utváření přítomnosti, k žití zdravých životů, inspirovaných vzory a ideály našich předků. Ani to se mi nezdá nijak pošetilé.

Cleary se zabývá i důležitostí mytopoetického myšlení při interpretaci run a dávných příběhů. Některým to jde snáz než ostatním – umělci, hudebníci, filmaři nebo spisovatelé už poeticky myslí. Rád bych si ale v budoucnu přečetl, co má Cleary mysli, když mluví o mytopoetickém *jednání*.

Jednou – výše zmíněnou – z cest, jak toho docílit, je vydat se do zbytků přírody a prožívat ji daleko z dosahu spárů modernity. Přemítejte nad runou Laguz při plavbě na jezeře, kdy vodní hladinu cítíte. Rybařte v něm. Vyjedťe na něj na člunu. Ponořte se do něj. Plavejte v něm. Poznejte je.

Není nakonec v jistém slova smyslu hlavní motivací k provádění rituálu *jednat* mytopoeticky? Nebylo smyslem rituálu v mnoha náboženstvích opustit všednost a spojit se s nadčasovým a základním? I moderní člověk může využít **prapůvodních** zvuků, ohně a krve k myšlenkovému vydělení se z moderního světa a zažít způsob bytí, dosud plný kouzla a úžasu. Jak Cleary zdůrazňuje, nikdy nemůžeme žít v jiném věku – ani bychom se o to neměli pokoušet – ale můžeme užít rituálu coby mostu k pochopení, s jehož pomocí dokážeme utvářet a obohatit naše stávající životy. Cleary doslova říká: „... pobývání v (tom) světě znamená poeticky porodit onen svět samotný,“ a prostřednictvím rituálu můžeme využít poezie a mýtu ke

zrození – nebo bychom mohli říct „započetí“ – nového světa.

Znám a poznal jsem spoustu vysoce inteligentních a kreativních mužů se zájmem rituály a okulturu, stejně jako spoustu úplných magorů, ale rituál a okultura podle všeho přitahují určité druhy myslitelů. Rád bych byl svědkem toho, jak se mysl tak jasná a metodická jako Clearyho hlouběji pustí do představy rituálu coby mytopoetického *činu* a dovedl bych si dokonce představit rituál přímo čerpající z jeho konceptualizace Čtyř- a Devítičetnosti.

Jelikož stále zůstávám v oblasti germánského mysticismu či rodnověrství začátečníkem, Clearyho vhléd do Čtyřčetnosti a rozplétání Devítičetnosti byly velice poučné a dokonce vzrušující. Zvláštní zmínku si myslím zasluhuje spojení Múspelheimu a Niflheimu s principem *solve et coagula* a dnes už si nespojuji Niflheim jen s ledem, ale také s hady, rozpuštěním, vysrážením a zhuštěním. Cleary nabízí podobně opačné koncepty i pro zbylých osm světů a jeho interpretace do nich v mých očích vdechla život.

Protože mi čtenáři často píšou o knižní tipy, zařazuji Co je to runa? na krátký seznam knih a přednášek, které mi obzvlášť posloužily při úvodních i následných lekcích germánské původní víry v tomto pořadí:

Prose Edda

Poetic Edda

“The Hero as Divinity” from *On Heroes and Hero-Worship and the Heroic in History*, Carlyle

“What is a Rune?” from *What is a Rune?*, Cleary

Reading the Past: Runes, R. I. Page (for non-mystical, historical context)

Runelore, Edred Thorsson

Přednáška: “The Children of Ash: Cosmology and the Viking Universe,” Neil Price (YouTube)

“Předmluva vydavatele,” *TYR 4*, Buckley

“The Fourfold” from *What is a Rune?*, Cleary

“The Ninefold” from *What is a Rune?*, Cleary

“The Shape of the Soul: The Viking Mind and the Individual,” Neil Price (YouTube)

“Life and Afterlife: Dealing with the Dead in the Viking Age,” Neil Price (YouTube)

The Road to Hel, Hilda Roderick Ellis

Barbarian Rites, Hans-Peter Hasenfratz

“What God did Odin Worship?,” *Summoning the Gods*, Cleary

“What is Odinism?,” *TYR 4*, Cleary

Nejedná se a ani nemá jednat o konečný seznam, jelikož jsem zatím nepřečetl všechno, co bych chtěl, ale myslím, že může ostatním pomoci. Všechny položky na seznamu mi doporučil někdo jiný, takže jen předávám dál to, čeho se mi dostalo.

Nakonec tu mám **mem**, který jsem vytvořil a sdílel při čtení této sbírky esejí, z jedné oblíbené pasáže o Ódinovi. Sdílejte jej prosím dál.

Recenze Jacka Donovana On What is a Rune? byla převzata ze stránek Counter-Currents Publishing.